

Lập kế hoạch & Ngân sách

Chương trình Quản lý Tổng hợp Vùng ven biển (ICMP)

Thách thức

Là một trong 30 quốc gia chịu ảnh hưởng nhiều nhất bởi biến đổi khí hậu, Việt Nam hiện rất cần thực hiện các giải pháp giảm thiểu và thích ứng phù hợp. Trong khi các chính sách của nhà nước trong lĩnh vực này hiện đang được xây dựng, thì các biện pháp này chỉ có thể được triển khai một cách hiệu quả nếu được phân bổ nguồn ngân sách công. Do đó, thách thức khi xây dựng kế hoạch và dự toán ngân sách dành cho ứng phó với biến đổi khí hậu là thiết lập công cụ hành chính công giúp thu hẹp khoảng cách giữa quá trình xây dựng và thực thi chính sách liên quan đến khí hậu trên thực tế. Với vai trò tư vấn và hỗ trợ tại Đồng bằng sông Cửu Long, Chương trình ICMP đã xác định ba thách thức chính:

- Sự thiếu kết nối trong xây dựng chiến lược và hoạch định chính sách ở cấp trung ương và cấp tỉnh;
- Lồng ghép chưa đầy đủ các chiến lược và kế hoạch hành động liên quan đến khí hậu vào các Kế hoạch phát triển kinh tế xã hội (PTKTXH) và ngân sách hàng năm; và
- Khó khăn trong việc theo dõi và đánh giá các khoản chi có liên quan đến khí hậu phục vụ mục đích giám sát sự phù hợp của kế hoạch hay cải thiện các quyết định về chính sách trong tương lai.

Do hơn 50% tổng ngân sách cả nước được sử dụng tại cấp tỉnh và địa phương, nên những ưu tiên tập trung ở địa phương nên được xem là điều kiện tiên quyết. Hiện nay các tỉnh có đầu tư vào cơ sở hạ tầng liên quan đến thích ứng với biến đổi khí hậu, nhưng những mô hình chỉ tiêu của tỉnh không nhất thiết phải tương ứng với các quy định trong kế hoạch hành động về biến đổi khí hậu hiện hành, cũng không được phản ánh trong các kế hoạch PTKTXH trung hạn và kế hoạch ngân sách hàng năm.

Cách tiếp cận

Hỗ trợ lập kế hoạch về biến đổi khí hậu cấp tỉnh và lồng ghép vào kế hoạch đầu tư

Cùng với Chương trình Cải cách kinh tế vĩ mô của GIZ, Chương trình ICMP đang phối hợp với Bộ Kế hoạch và Đầu tư (KHĐT) xây dựng các Chiến lược và Kế hoạch hành động về tăng trưởng xanh (TTX) cấp tỉnh tại Đồng bằng sông Cửu Long nhằm xóa bỏ khoảng cách giữa các hoạt động ứng phó biến đổi khí hậu ở trung ương và địa phương. Cách tiếp cận của Kế hoạch hành động TTX nhằm đảm bảo rằng các kế hoạch này không chỉ được xây dựng mà còn được lồng ghép vào Kế hoạch PTKTXH và kế hoạch ngân sách hàng năm của tỉnh.

Phân loại ngân sách có liên quan đến khí hậu

Từ những khó khăn trong việc theo dõi các khoản đầu tư để biết được các khoản đầu tư này có phản ánh yêu cầu của các kế hoạch về biến đổi khí hậu hay không, ICMP đã phối hợp với các bên liên quan ở trung ương và cấp tỉnh tăng cường nhận thức về các phương pháp phân loại ngân sách khác nhau hiện có, đặc biệt là các phương pháp của Chương trình Phát triển Liên hợp quốc (UNDP), và Tổ chức Phát triển và Hợp tác kinh tế (OECD).

Tỉnh Cà Mau đã sử dụng phương pháp phân loại của OECD để thực hiện phân tích kế hoạch ngân sách năm năm gần đây (từ 2011-2015). Mặc dù loại hình phân tích này cũng đã được thực hiện ở các tỉnh đối tác khác của ICMP, nhưng thông tin ngân sách của Cà Mau chi tiết hơn nhiều và các kết luận đưa ra liên quan đến tỷ lệ chi dành cho khí hậu vẫn là chính xác nhất tính đến thời điểm này.

Tác động

Các hoạt động nâng cao nhận thức và tăng cường năng lực về phân loại các khoản chi liên quan đến khí hậu đã giúp nâng cao hiểu biết của cấp tỉnh về tầm quan trọng của việc theo dõi các dòng ngân sách quan trọng cũng như đưa ra các kết luận nhằm cải thiện mối liên hệ giữa xây dựng chính sách định hướng khí hậu, quy hoạch ngành và hành động thực tế thông qua chi tiêu.

Đánh giá của các tỉnh đối tác thuộc Chương trình ICMP tại Đồng bằng sông Cửu Long cho thấy rằng khoảng 10-30% tổng chi của những tỉnh này được dùng cho các khoản đầu tư có liên quan đến khí hậu.

Từ đó, ngân sách dành cho các biện pháp liên quan đến biến đổi khí hậu được thiết lập nhằm gia tăng trong tương lai, hỗ trợ tăng trưởng xanh của ICMP sẽ giúp đảm bảo rằng các khoản chi này phản ánh mục đích và hành động cần có của các chiến lược và kế hoạch hành động có liên quan.

Tuy nhiên, những thách thức liên quan đến việc cung cấp các thông tin ngân sách minh bạch, tinh chỉnh và thể chế hóa phương pháp phân loại được chấp thuận ở cấp trung ương vẫn chưa được khắc phục và sẽ được giải quyết trong thời gian tới.

Chương trình Quản lý Tổng hợp Vùng ven biển (ICMP) là chương trình phát triển do chính phủ Úc, Đức và Việt Nam đồng tài trợ. Mục tiêu của Chương trình là hỗ trợ các cơ quan của Việt Nam chuẩn bị tốt hơn cho khu vực ven biển Đồng bằng sông Cửu Long trước sự thay đổi của môi trường và đặt nền móng cho tăng trưởng bền vững. Chương trình thực hiện các hoạt động trên sáu lĩnh vực có liên quan chặt chẽ với nhau, đó là: nông nghiệp, nuôi trồng thủy sản, bảo vệ vùng ven biển, lâm nghiệp, lập kế hoạch và ngân sách, và quản lý nước.

Các lĩnh vực hoạt động

